

УДК 025.17(477.63)“Просвіта”“1905/1915”

ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕЧНОЇ КОМІСІЇ КАТЕРИНОСЛАВСЬКОЇ “ПРОСВІТИ” НА ПОЧАТКУ ХХ ст. (1905–1915 рр.)

Людмила ЛУЧКА

*Наукова бібліотека Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара,
вул. Казакова, 8, м. Дніпропетровськ, 49010, Україна, тел. (056) 373-12-61,
ел. пошта: luchka64@mail.ru*

Висвітлено діяльність бібліотеки-читальні катеринославського товариства “Просвіта” за період 1905–1915 рр. На основі аналізу рукописних джерел простежено створення та розвиток україномовної бібліотеки; кількість та склад бібліотечного фонду, характеристика читацької аудиторії, аналіз читання українських видань. Приділяється належна увага постаті завідувача та його ролі у вирішенні бібліотечних проблем товариства.

Ключові слова: історія бібліотек, катеринославська “Просвіта”, рукописні фонди, аналіз читання, україномовні видання, діячі “Просвіти”.

Історія бібліотеки катеринославської “Просвіти” тісно пов’язана з історією та суспільною діяльністю товариства. Бібліотека комплектувалася, згідно із завданням товариства, україномовними виданнями і загалом відповідала вимогам часу.

Ідея заснувати “Просвіту” в Катеринославі виникла у місцевих українських інтелігентів, які мріяли розпочати просвітню діяльність серед мешканців міста. У 1905 р. губернатор О. Нейдгарт затвердив статут нового товариства, метою якого мало стати сприяння духовному розвитку українського народу шляхом розповсюдження української літератури та мистецтва. На перших засіданнях товариство вирішувало питання щодо відкриття бібліотеки та влаштування фондів, однак важке матеріальне становище перешкоджало цій справі.

За звітом 1913 р. відомо, що дозвіл на відкриття бібліотеки катеринославської “Просвіти” місцева влада видала ще 1908 р., однак через відсутність приміщення бібліотеку так і не відкрили¹.

У 1912 р. член товариства, гірничий інженер Брянського заводу М. М. Нечипоренко порушив питання про власне приміщення товариства, в якому б розмістилася бібліотека. Його підтримав активний член катеринославської “Просвіти”, член ради, писар Б. І. Усик-Базилевський, обстоюючи необхідність бібліотеки української книжки. Але бібліотеку знову не вдалося відкрити. Зазначимо, що у 1912 р. для бібліотеки було замовлено книжок та періодичних видань на суму 27 крб. 12 коп. Загальна вартість бібліотечного фонду товариства “Просвіта” складала 191 крб. 89 коп.²

У 1908 р. катеринославська “Просвіта” створила бібліотечну секцію. У 1913 р. бібліотечна комісія складалася з 15 осіб. В її обов’язки входило упорядкування бібліотечних справ, комплектування фондів та допомога завідувачу в бібліотечних справах. Питанню про відкриття бібліотеки були присвячені загальні збори товариства у 1913 р., які від-

¹ Звідомлення Українського літературно-артистичного товариства “Просвіта” у Катеринославі (далі – Звідомлення...) за 1913 р. – Катеринослав, 1914. – С. 19.

² Звідомлення... за 1912 р. – Катеринослав, 1913. – С. 25–26.

булися в Англійському клубі. На придбання книжок у 1913 р. Рада виділила 150 крб., розглянула бібліотечний статут та обрала завідувача бібліотеки П. А. Щукіна. Бібліотеку відкрили у вересні 1913 р. за адресою: вул. Козача, буд. 56; вона розташовувалась у двох окремих кімнатах³. Орендна плата за приміщення складала 20 крб. на місяць.

На час відкриття бібліотеки Г. Я. Куличенко, член катеринославської “Просвіти”, дружина поміщика та культурного діяча А. Ф. Куличенка, подарувала для читальні стіл та чотири лави; інженер І. Пінчук – книжкову шафу вартістю 15 крб.⁴ Рада товариства придбала шафи для книжок на суму 113 крб. 80 коп.⁵

У 1913 р. бібліотекарем просвітянської бібліотеки обрали П. А. Щукіна, через деякий час губернатор затвердив його на посаді завідувача означеної бібліотеки. Завідувач відповідав за бібліотечне обслуговування, бібліотечні фонди та господарські справи. П. А. Щукін мешкав у Катеринославі за адресою: вул. Новосельна, буд. 5. Він народився в Катеринославі 1891 р., освіту здобув у Катеринославському міському училищі, потім закінчив технічні курси. У Катеринославі початку ХХ ст. він був відомий як активний просвітянин, літературознавець, видавець. З 1912 р. П. А. Щукін – член товариства катеринославської “Просвіти”. З 1915 р. брав участь у підпільній діяльності, за що неодноразово був заарештований поліцією. У 1921 р. за рішенням Катеринославської губчека його розстріляли за участь у підготовці повстання в Україні⁶.

Завідувач бібліотеки П. Щукін витрачав кошти на придбання нових видань та переплетення книжок. За опалення (дрова та вугілля) він сплачував 78 коп. щомісяця. Окрему статтю витрат складали бланки для бібліотеки-читальні (бібліотечна техніка) у розмірі 7 крб. 50 коп. за 1913 р. Бібліотека мала сторожа. У 1913 р. на бібліотеку витрачено 140 крб.⁷ Допомогали П. Щукіну члени бібліотечної комісії: Г. О. Авдієнко, О. Д. Бевзенко, О. О. Борщевська, Й. Л. Гусак, Б. І. Усик-Базилевський та К. Є. Шипота.

Згідно з бібліотечним статутом було визначено правила користування: не більше двох книг на термін до 10 днів та одного журналу – на 5 днів без завдатку. За загублені книжки читачі сплачували грішми. У правилах було зазначено, що література з читальні додому не видавалася; за кожний прострочений день запроваджено штраф у розмірі 3 коп. за одне видання. Перед тим, як видавати читачеві нові книги, окремі з них перепліталися. Бібліотека-читальня працювала у будні: з 18 до 21 год. ввечері, в недільні та святкові дні – з 12 до 13 год. вдень та з 18 до 21 год. ввечері. Рада товариства мала право продовжити роботу бібліотеки для читачів до 10 год. вечора⁸.

За складом фондів та змістом видань просвітянська бібліотека була цінним зібранням українських друків ХІХ – початку ХХ ст. На початок заснування бібліотека нараховувала 256 книжок, які поділялися на три великі відділи. Найбільшим за обсягом був белетристичний відділ (проза, поезія та драматичні твори) – 174 книжки. Видання з історії літератури, критична, публіцистична, біографічна література нараховували 50 книжок. До невеликого відділу, який охоплював історичні, географічні та інші видання, належали 35 книжок⁹.

³ Звідолення... за 1913 р. – Катеринослав, 1914. – С. 19; *Дніпрові хвилі*. – 1913. – № 10. – С. 173.

⁴ Звідолення... за 1913 р. – Катеринослав, 1914. – С. 21; Дніпропетровський історичний музей ім. Д. І. Яворницького (далі – ДІМ), ф. 32, спр. 2, арх. 627, арк. 27.

⁵ Звідолення... за 1913 р. – Катеринослав, 1914. – С. 40.

⁶ Чабан М. *Діячі Січеславської “Просвіти” (1905–1921): Біобібліогр. словн.* – Дніпропетровськ, 2002. – С. 497–500.

⁷ ДІМ, ф. 32, спр. 2, арх. 627, арк. 33.

⁸ Звідолення... за 1913 р. – Катеринослав, 1914. – С. 44–46; *Дніпрові хвилі*. – 1913. – № 17. – С. 261.

⁹ Звідолення... за 1913 р. – Катеринослав, 1914. – С. 20.

За 1913 р. до бібліотеки надійшли пожертвування українськими і російськими книжками та журналами кількістю 185 примірників від О. Дорожинської, І. Пінчука, Б. Усик-Базилевського, Д. Яворницького.

Протягом першого року існування бібліотека обслуговувала 35 читачів, які прочитали 327 книжок. Найбільшим попитом користувалася белетристична література (245 книжок). Популярними були книжки Б. Грінченка (9 книг/33 рази), І. Нечуя-Левицького (6 книг/23 рази), В. Винниченка (5 книг/23 рази), І. Франка (12 книг/22 рази), М. Коцюбинського (5 книг/12 разів), М. Драгоманова (3 книги/6 раз), С. Єфремова (6 книг/6 раз), М. Грушевського (5 книг/7 разів)¹⁰.

У 1914 р. бібліотечна комісія нараховувала 24 члени. Бібліотека-читальня катеринославської “Просвіти” носила ім'я Т. Г. Шевченка. У приміщенні бібліотеки було відкрито продаж книжок товариства, розпочато роботу зі складання зразкового каталогу для народних бібліотек, але її припинили у зв'язку з початком Першої світової війни. Поповнення бібліотечних фондів було незначним. Бібліотечна комісія купувала найбільш необхідні та цікаві видання¹¹. У 1915 р. бібліотечний фонд катеринославської “Просвіти” нараховував 361 книгу, переважно українською мовою. Тематична різноманітність видань свідчить про значну увагу, яку приділяла катеринославська “Просвіта” освітньому розвитку та вихованню національної свідомості мешканців Катеринославської губернії.

Українські видання представлені різними видами книг. Один з яких – художні твори українських письменників ХІХ – початку ХХ ст. (Л. Глібов, Б. Грінченко (18 книг), М. Коцюбинський, М. Кропивницький, П. Куліш, Леся Українка, І. Нечуй-Левицький, Панас Мирний, С. Руданський, В. Стефаник, І. Тобілевич, О. Федькович, І. Франко).

Зрозуміло, що просвітянська бібліотека значну увагу приділяла фонду історичних видань (праці В. Винниченка, К. Баладиженка “Иллюстрированная история Галичины”, В. Доманицького “Про Галичину”, “Про Буковину”, Д. Дорошенка “Белорусы и их национальное возрождение в XV веке”, О. Єфименко “История України”, “Южная Русь”, Г. Коваленка “Українська історія”, О. Кониського, П. Чижевського “Про земство”, Д. Яворницького (13 книг)).

Літературний відділ містив книжки біографічного змісту та науково-популярні видання. Там були праці М. Бикова, С. Єфремова (10 книг), М. Комарова (“П. Морачевський та його переклад св. Євангелія”), І. Матушевського, О. Новицького (“Тарас Шевченко як маляр”), М. Плевако (“Про М. Шашкевича”), М. Сумцова, А. Товкачівського (“Г. Сковорода”).

У фондах бібліотеки також була література, присвячена українському мистецтву, фольклору, медицині, освіті. Наприклад, праці М. Домонтовича (“Самовчитель гри на кобзі”); М. Драгоманова (“Исторические песни малорусского народа”, т. 1); А. Кашенка (“Про рибалку та рибку”); М. Левицького (“Лікарський poradnik”); М. Шумицького (“Український архітектурний стиль”)¹².

Окремо було виділено підручники для навчання, фонд яких представлений 18 назвами. Найбільше було видань для учнів-початківців (“Український буквар” С. Русової, “Читанка” Т. Хуторного, “Грамотка” С. Черкасенка, “Українська грамотка” Г. Шерстюка). “Просвіта” поповнювала бібліотечні фонди підручниками з різних галузей знань: з математики (“Арифметика” О. Кониського, “Геометрія” О. Савицького),

¹⁰ Звідомлення... за 1913 р. – Катеринослав, 1914. – С. 20.

¹¹ Звідомлення... за 1914 р. – Катеринослав, 1915. – С. 5.

¹² Каталог книг бібліотеки Катеринославської та Дійовської “Просвіти” за 1914 р. // ДІМ, ф. 32, спр. 5, арк. 1–11.

географії (“Коротка географія для України” С. Рудницького, “Початкова географія” С. Русової), філології (“Рідна мова” О. Базилевича, “Історія письменства” Б. Грінченка і С. Єфремова)¹³. Члени катеринославської “Просвіти” приділяли увагу фонду періодичних видань, кількість яких становила 11 назв. Їх придбання мало спорадичний характер, тому українська преса “Просвіти” складалася не з повних комплектів.

Аналізуючи перелік періодичних видань, ми дійшли висновку, що бібліотека купувала прогресивні, глибоко змістовні українські журнали. Бібліотека “Просвіти” мала пресу, яка друкувалася українською мовою, адресувалася українському читачеві, відображала інтереси українського народу. Необхідність таких видань була викликана часом. Серед них “Літературно-науковий вісник” (1910–1913 рр.) вмщував поезію, новели, драми, мемуари, наукові статті, бібліографію, огляди суспільно-політичного життя в Україні та Росії, переклади кращих творів західноєвропейських авторів¹⁴.

Журнал “Світло” (1910–1911 рр.), що почав виходити у Києві 1910 р., був одним із перших україномовних педагогічних журналів, який ставив за мету розробку питань шкільного, позашкільного і сімейного виховання та освітніх потреб українського народу. Бібліотека мала також літературно-науковий, громадський та економічний місячник національно-побутово-демократичного спрямування “Українська хата” (1912 р.). Журнал був спрямований на відродження української нації, утвердження самосвідомості українського народу і складався з шести відділів: художньо-літературного, критичного, наукового, публіцистичного, мистецького, бібліографічного та літературної хроніки¹⁵.

Члени “Просвіти” користувалися російськомовним журналом “Украинская жизнь”, заснованим у Москві в 1912 р. українцями. За тематикою він належав до науково-літературного та громадсько-політичного типу часописів¹⁶. До бібліотеки “Просвіти” надходили випуски українського літературно-мистецького місячника “Сяйво” (1913–1914 рр.) та журнал “Дзвін” (1913 р.), який розкривав питання літератури, науки та громадського життя із марксистських позицій¹⁷. За 1913–1914 рр. до фондів катеринославської “Просвіти” потрапив львівський журнал “Ілюстрована Україна”; був там і журнал “Основа”, перше значне східноукраїнське літературно-наукове та суспільно-політичне видання¹⁸.

Місцеву пресу репрезентував красназавчий журнал “Дніпрові хвилі” (1913 р.), який обстоював інтереси місцевої української громади та приватних товариств, виступав на захист українства. Завдяки співробітникам – видатним діячам М. Бикову, Д. Дорошенку, А. Кащенку, К. Коржу, К. Котову, І. Нечуєві-Левицькому, Я. Новицькому, Т. Романченку, С. Русовій, Д. Яворницькому, журнал був популярним серед широких верств населення¹⁹. У 1909 р. члени “Просвіти” користувалися політичною, економічною та літературною газетою “Рада” (Київ). Посаду першого редактора обіймав Б. Грінченко, організатором та керівником часопису був М. Грушевський. Газета відстоювала національно-культурні потреби українського народу, помітну увагу приділяла проблемам розвитку школи, освіти, преси та мистецтва, рецензувала нові твори українського письменства²⁰.

¹³ ДІМ, ф. 32, спр. 5, арк. 12–13.

¹⁴ Зайченко І. В. *Проблеми української національної школи у пресі (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.)*. – Львів, 2002. – С. 82.

¹⁵ Там само. – С. 85.

¹⁶ Там само. – С. 86.

¹⁷ Там само. – С. 87.

¹⁸ Коновець О. Ф. *Просвітницький рух в Україні (ХІХ – перша третина ХХ ст.)*. – Київ, 1992. – С. 42.

¹⁹ Зайченко І. В. *Проблеми української національної школи у пресі...* – Львів, 2002. – С. 88.

²⁰ Там само. – С. 80–81.

Бібліотечна комісія товариства опікувалася придбанням і зарубіжних видань. Її увагу привертали художні твори англійських, американських, польських письменників XVIII – початку XX ст. (“Пан” К. Гамсуна, “Мірандоліна” К. Гольдоні, “Вдосвіта” Т. Ежа, “Хам” Е. Ожешко, Е. Сінклера, “Гамлет” У. Шекспіра, “Орлеанська дівка” Ф. Шіллера та інші). Зазначимо, що найбільше із зарубіжних видань було творів Г. Ібсена (7 книг). Для дітей “Просвіта” рекомендувала видання Г. Гауптмана “Перед сходом сонця”, В. Гауфа “Казки”, Р. Кіплінга “Казки”, Д. Свіфта “Пригоди Гуллівера”, М. Твена²¹. Для 1910-х рр. характерна увага до сільськогосподарських проблем Російської імперії, вирішення яких потребувало високого рівня знань сільської тематики. Катеринославська “Просвіта” купувала книжки зарубіжних авторів з метою вивчення їхнього досвіду.

Аналізуючи “Каталог”, зазначимо пожертвування, які зробив Є. С. Вировий (1889–1945), український педагог, культурно-освітній діяч, видавець творів Т. Г. Шевченка. З 1909 р. він обіймав посаду вчителя історії в комерційному училищі у Катеринославі, займався виданням українських книжок, був членом Катеринославської вченої архівної комісії, автором багатьох статей з української літератури²². Пожертвування Є. Вирового нараховували 39 примірників (1914 р.).

Є. Вировий поповнив бібліотеку “Просвіти” книгами та журналами. Серед книг – белетристичні українські та зарубіжні твори; звіти товариства “Просвіта”.

Увагу діяча привертали історичні видання М. Драгоманова (7 книг), М. Грушевського “З бжучої хвилі” (2 книги), П. Чижевського; педагогічні видання: “Школа і культура” А. Вержбицького, “Толстой як шкільний учитель” Є. Кросбі, “Про виховання” Л. Толстого. Завдяки Є. Вировому бібліотека отримала українські журнали: “Учительське слово”, “Світло”, “Рідний край”, “Дзвін”, “Український студент”²³. Бібліотека збільшувалася за рахунок дарунків мешканців Катеринослава та діячів з інших міст Російської імперії (Києва, Харкова). Зауважимо, що бібліотекар сплачував на пошті платню за пересилання книжок та періодичних видань. Свої видання надсилала київська “Просвіта”²⁴.

Бібліотечна секція поповнювала бібліотечні фонди шляхом купівлі книг та журналів. Так, у 1908–1909 рр. “Орлеанська Дівка” Ф. Шіллера коштувала 55 коп.; 17 примірників “Кобзаря” Т. Шевченка придбали по 50 коп. кожний; вартість книги “Розвага” складала 1 крб. 50 коп. За “Життєпис Шевченка” товариство заплатило 4 крб. 30 коп. Катеринославська “Просвіта” підтримувала тісні зв’язки з різними українськими видавництвами. Книги та періодичні видання надходили з “Української книгарні” (Київ), книгарні “Слово” (Катеринослав). З метою демонстраційного показу бібліотека-читальня замовляла портрети відомих письменників, історичних діячів та визначних постатей²⁵.

Створивши фонди, члени “Просвіти” давали можливість мешканцям Катеринослава ними користуватися з метою розповсюдження знань з української культури. Доказом стали рукописні матеріали у вигляді журналу, який зберігається у фондах Дніпропетровського історичного музею ім. Д. І. Яворницького²⁶. У ньому зафіксовано кількість читачів та перелік виданих книжок та журналів. Там є інформація про книгу (автора, назву), шифр (номер), термін користування, який визначався від одного тижня

²¹ Каталог книг бібліотеки... – Арк. 1–12.

²² Чабан М. Діячі Січеславської “Просвіти”... – С. 149–151.

²³ Каталог книг бібліотеки... – Арк. 25–26.

²⁴ ДІМ, ф. 32, оп. 1, спр. 2, арк. 3.

²⁵ Там само. – Арк. 6, 14, 25, 26.

²⁶ ДІМ, ф. 32, спр. 1, арх. 621, арк. 1–100.

до одного місяця. Читачами просвітянської бібліотеки були члени товариства. Кількість читачів за 1913–1914 рр. складала 87 осіб, які прочитали понад 2000 книг та періодичних видань. Найбільшу читацьку аудиторію склали працівники Катерининської залізниці (17 читачів) та літератори, видавці, культурні діячі (18 читачів). До бібліотеки зверталися вчителі, викладачі (7 осіб), службовці (5 читачів), споживачі та кооператори (4 читачі), медичні працівники (3 особи), заводські працівники (3 особи). Більшість читачів були чоловіки. Зауважимо, що жінки Катеринослава та губернії брали активну участь у діяльності катеринославської “Просвіти”. За інформацією журналу читачів, відомі прізвища 12 жінок, які часто зверталися до бібліотечних фондів “Просвіти”. Серед них Г. Г. Касьяненко (85 книг), О. А. Дорожинська (80 книг), В. Ю. Ярошевська (46 книг), К. С. Ламм (25 книг), А. П. Пінчук (22 книги), В. Г. Довбенко (21 книга) та інші.

Найчастішими відвідувачами бібліотеки-читальні були члени бібліотечної комісії товариства з 1913 р., працівники Катерининської залізниці Й. Гусак, у читацькому формулярі якого було 101 видання; Н. К. Пінчук прочитав 117 книг, Б. М. Миколенко – 90 книг, лікар земської лікарні В. І. Стельмах – 60 книг.

Визначну роль в діяльності бібліотеки зіграв писар катеринославської “Просвіти” Б. І. Усик-Базилевський. Як активний читач (прочитав 99 книг), він опікувався бібліотечними проблемами, поповнюючи бібліотеку дарунками. Член бібліотечної комісії з 1913 р., конторник Катеринославської залізниці Г. О. Авдієнко порушив питання щодо безкоштовного користування бібліотекою і платню за обслуговування зменшили з 20 до 10 коп.²⁷ Серед читачів бібліотеки траплялися особи, які не дотримувалися бібліотечних правил. Наприклад, працівник Катерининської залізниці, член “вечорової комісії” товариства з 1914 р. О. О. Реков прочитав чотири книги, та жодного разу не повертав їх своєчасно, про що свідчить відмітка про штраф²⁸. Бібліотека вилучала несумлінних читачів зі своїх списків.

Кількість відвідувань бібліотеки-читальні складала 1–2 рази на місяць. Кожний читач, який звертався до бібліотечного зібрання товариства, мав право користуватися трьома книгами одночасно.

Зроблений автором аналіз читання Катеринослава початку ХХ ст. виявив активну частину бібліотечного фонду катеринославської “Просвіти”. Підвищеним попитом користувалася українська художня література. На сторінках журналу читачів часто зустрічаються твори П. Куліша, І. Липи, І. Нечуя-Левицького, І. Франка, Т. Шевченка. Інтерес читачів привертала книга Б. Грінченка, М. Грушевського (“Історія української літератури”), В. Винниченка, І. Франка (“Нарис історії українсько-руської літератури”). Фонди просвітянської бібліотеки містили педагогічну, економічну та сільськогосподарську літературу, якою цікавилися вчителі та викладачі навчальних закладів, кооператори. Окреме місце посідали літературно-біографічні видання²⁹.

Журнали, які отримувала бібліотека-читальня, теж активно вивчалися читачами “Просвіти”. Наприклад, періодичне видання “Украинская жизнь” користувалося попитом у різних категорій читачів.

Отже, журнал читачів бібліотеки катеринославської “Просвіти” як першоджерело містить цінну інформацію про читачів товариства, їх кількість, склад та перелік прочитаних книжок, що дозволило автору зробити аналіз читання книг та періодичних видань початку ХХ ст.

²⁷ Звідомлення... – Катеринослав, 1914. – С. 6–7.

²⁸ ДІМ, ф. 32, спр. 1, арх. 621, арк. 53.

²⁹ Там само. – Арк. 13.

Підсумовуючи, зазначимо, що бібліотека катеринославської “Просвіти” належала до перших україномовних бібліотек Катеринославської губернії. Вона відігравала важливу роль у процесі розповсюдження української культури, впливала на світогляд українців за допомогою українських видань, була центром освіти та культури населення Катеринослава початку ХХ ст.

**THE ACTIVITY OF THE KATERYNOSLAVS’KA “PROSVITA”
LIBRARY COMMITTEE
IN THE EARLY XX CENTURY (1905–1915)**

Liudmyla LUCHKA

*The Scientific Library of the O. Honchar Dnipropetrovs’k National University
8, Kazakov Str., Dnipropetrovs’k, 49050, Ukraine, tel. (056) 373-12-61
e-mail: luchka64@mail.ru*

The article analyzes the activity of the reading library of the Katerynoslav society “Prosvita” during 1905–1915. Through the analysis of the manuscript sources the author traces down the creation and development of the library in the Ukrainian language; the quantity and content of the depositary, characteristics of the reading audience, and the lending of the Ukrainian publications. Considerable attention is given to the role of the library director and his role in solving library problems of the society.

Key words: history of libraries, Katerynoslavs’ka “Prosvita”, manuscripts depositary, analysis of the lending, Ukrainian-language publications, “Prosvita” personnel.

**ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ БИБЛИОТЕЧНОЙ КОМИССИИ
ЕКАТЕРИНОСЛАВСКОЙ “ПРОСВІТИ”
В НАЧАЛЕ ХХ в. (1905–1915 гг.)**

Людмила ЛУЧКА

*Научная библиотека Днепропетровского национального университета им. О. Гончара,
ул. Казакова, 8, г. Днепропетровск, 49010, Украина, тел. (056) 373-12-61,
эл. почта: luchka64@mail.ru*

Освещена деятельность библиотеки читальни екатеринославского общества “Просвіта” за период 1905–1915 гг. На основании анализа рукописных источников прослежено создание и развитие украиноязычной библиотеки, количество и состав библиотечного фонда, характеристика читательской аудитории, анализ чтения украинских изданий. Уделяется необходимое внимание личности заведующего и его роли в решении библиотечных проблем общества.

Ключевые слова: история библиотек, екатеринославская “Просвіта”, рукописные фонды, анализ чтения, украиноязычные издания, деятели “Просвіти”.

Стаття надійшла до редколегії 20.10.2008

Прийнята до друку 13.03.2009